

AV
Schiedamschen
2000

Monique Hoogmoed (links) en Samira Abbas

OMROEPEN

Stoa-directeur Ed Klute: "Diversiteit wordt vooral met de mond beleden."

Meer kleur bij de omroepen zou getuigen van realiteitszin

Culturele diversiteit in het Hilversumse omroepbeleid?

Alleen bij de KRO is diversiteit echt een
niet-onverdeelbaar onderdeel van beleid.

len wel allochtonen, maar ze zijn er
niet. Ze spreken slecht Nederlands

beurt. Als zij de gelegenheid krijgen
vanuit hun eigen herkomst en in-

(Stoa), vindt de omslag veel te langzaam gaan.

De gesel van iedere omroepdirecteur werd hij onlangs genoemd in Broadcast Magazine. Menig Hilversumse manager zou in vergadering zijn als Ed Klute weer eens langskwam om over diversiteit te praten. Meerkleurigheid? Nu even niet, hoor. Klute, die inderdaad ieder jaar een rondje omroepen doet, kan er wel om lachen. Zo erg als voorgaande beschrijving doet vermoeden is het volgens hem niet. Maar om te zeggen dat zijn missiewerk voltooid is?

"Nog lang niet. Diversiteit is nog steeds een verborgen hoekje van het omroepbeleid en iets dat vooral met de mond beleden wordt. Het pleidooi van Van der Ploeg voor multiculturalisering van de media was hoopgevend. De Raad van Bestuur van de NOS heeft ook in het Concessiebeidsplan voor 2000 en 2001 een alinea gewijd aan diversiteit. Maar als je nou ziet, hoe de omroepen het begrip pluriformiteit hebben vertaald in hun eigen beleidsplannen, dan blijkt het niet meer te betekenen dan het versterken van de eigen identiteit ten opzichte van de andere omroepen."

Zoals Klute schreef in de Volkskrant van 1 augustus, besteden buiten de NPS, die een wettelijke taak heeft om zich met minderheden bezig te houden, alleen de KRO en de TROS aandacht aan het bereiken van allochtone doelgroepen. "De TROS," zegt Klute, "is vooral geïnteresseerd in meerkleurigheid vanuit commercieel oogpunt, wat legitiem is, maar ook beperkt.

De intenties zijn er wel, maar de daden ontbreken, vindt de Stoa-directeur kortom. Hij uitte zijn bezorgdheid onlangs in een brief aan staatssecretaris Van der Ploeg en de Raad van Bestuur van de NOS. Hierin adviseerde hij, dat de NOS naast de geformuleerde uitgangspunten voor diversiteit ook zou komen met een actieplan waarin de doelen van de omroepen op dit gebied meetbaar worden vastgelegd.

In een reactie laat de NOS weten inmiddels te zijn overgegaan tot het opzetten van een diversiteitsbureau, waarvoor in het concessiebeidsplan een toezegging was gedaan. Het binnen de publieke omroepen ingestelde bureau krijgt de naam Meer van Anders en heeft de taak diversiteit te stimuleren en eenzijdige beeldvorming tegen te gaan. 'Mochten de inspanningen op termijn niet leiden tot zichtbare resultaten,' zo schrijft de NOS, 'dan zijn sancties alsnog mogelijk.' Blijkens een persbericht van het ministerie van OC&W wil Van der Ploeg bij voorbaat iets verder gaan. De staatssecretaris vraagt de omroepen om een plan van aanpak voor het diversiteitsbeleid.

Vooroordelen

Goed nieuws? Klute is verheugd over de initiatieven, maar vindt het aan de andere kant triest en onbegrijpelijk dat dwangmaatregelen nodig zijn. Een evenwichtige afspiegeling van multicultureel Nederland in het programma-aanbod en personeelsbestand van de omroepen, is dat nou echt zo veel gevraagd? Helaas, kennelijk wel. Alle vooroordelen van twintig jaar geleden, Klute komt ze allemaal tegen. We wil-

Hun accent spreekt niet aan. Ze communiceren anders. Ze hebben een andere journalistieke cultuur. Ze zijn te veel bezig met de eigen profilering.

Kan dat nog, anno 2000? Klute: "Ik zeg altijd: wat voor witte werknemers geldt, geldt ook voor allochtone werknemers. Alleen de laatste groep heeft extra problemen. Wat sowieso een groot struikelblok is bij de omroepen, is het ons-kent-ons circuit. Kijk eens op de aftelling van een willekeurig programma, je komt dezelfde naam altijd meerdere keren tegen. Zelfs de jongste telg van de familie De Mol doet mee als het kan. Het is een hecht kringetje, buitenstaanders komen er altijd moeilijk tussen."

Feit is, geeft Klute toe, dat de instroom van allochtone groepen vanuit de opleidingen gering is. "Toch vind ik het vooral een van de verantwoordelijkheden van Hilversum om sturend op te treden naar het onderwijs en hierin de omroepsector en deelname van minderheden te promoten."

Meer van Anders

Eerder dan zich als missionaris op te stellen, probeert de Stoa-directeur met omroepen mee te denken. "Ik vind dat ze de keuze moeten maken, niet omdat het moet, maar vanwege het bedrijfsbelang. Minderheden maken onderhand 20% van de Nederlandse bevolking uit. Ze vormen een belangrijke publieksgroep, die heel waardevol kan zijn voor de kijkcijfers. Maar dat niet alleen, het mes slijdt aan twee kanten. Minderheden zijn geen nieuwkomers, maar ingezetenen die hun eigen kijk hebben op Nederland, de Nederlanders en alles wat hier ge-

valschoeken programma's te maken, dan levert dat heel interessante televisie op. Omroepen zouden hun totale bedrijfsstrategie af moeten stemmen op meerkleurigheid: programmering, fotobeleid, waar ze aanwezig zijn, met wie ze praten, de hele uitstraling."

Nu, vindt Klute, worden allochtonen in Nederland nog veel te veel als buitenstaanders in beeld gebracht. Als curiosa, gezien door de ogen van de gemiddelde Nederlander. De onophoudelijke stroom van humorloze komedies die over het scherm voortbijtrekt, biedt talrijke voorbeelden van dit primaat. Wat een pijnlijk contrast met de hilarische BBC-serie Goodness Gracious Me, waarin Engelse Pakistanen zowel de eigen als de Engelse mores onder de loep nemen en genadeloos belachelijk durven maken. Confronteren is leren en enig lef is een belangrijke voorwaarde. Nederlandse media, de VPRO voorop, blijken wat dat betreft nog maar net uit de startblokken.

Uiteraard denkt niet iedereen er zo over. Bernadette van Dijk, coördinator van het juist gestarte bureau Meer van Anders, vindt het oordeel van Klute veel te negatief. "Het gaat natuurlijk nooit snel genoeg," zegt zij, "maar we moeten ook weer niet onderschatten wat op het gebied van diversiteit al is gebeurd. Omroepen denken steeds minder in termen van minderhedenprogramma's en volgen steeds meer het voorbeeld van de NPS die streeft naar het weerspiegelen van de samenleving en nu bijvoorbeeld zo'n geweldig programma als Surinamers zijn beter dan Marokkanen uitzendt. Maar die verandering gaat niet van vandaag